

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πυρήνας «Φραντσέσκο Λορούσο»

I

Μιλάνο, Τρίτη 20 Μαρτίου 1979

06:01

Η παγωμένη νύχτα σπάει σιγά σιγά κι αρχίζει να χαράζει. Μέσα στο διαμέρισμα επικρατεί απόλυτη ησυχία. Ακούγεται μόνο το ρολόι της κουζίνας. Τικ Τακ. Δεν υπάρχει θέρμανση και κάνει διαολεμένο κρύο. Στο μικρό μπαλκόνι κρέμεται ένα θερμόμετρο. Δείχνει μείον τέσσερις βαθμούς. Όλα τα τζάμια είναι θολωμένα.

Μιλάνο, συνοικία Λαμπράτε.

Είναι ένα ευρύχωρο διαμέρισμα με δύο κρεβατοκάμαρες και ένα σαλόνι που έχει μετατραπεί επίσης σε κρεβατοκάμαρα. Ο χώρος της κουζίνας είναι αρκετά μεγάλος και γύρω από ένα άσπρο στρογγυλό τραπέζι υπάρχουν τέσσερις καρέκλες και δυο σκαμνιά. Το φως της ημέρας που μπαίνει από την μπαλκονόπορτα φωτίζει δειλά το χώρο. Άσπρα πλακάκια, μπεζ ντουλάπια, λευκές συσκευές. Πλυντήριο, κουζίνα. Μωσαϊκό στο δάπεδο. Σε μια άκρη ένα ζευγάρι μπότες. Σε κάθε γωνιά σκόνες που μπλέκονται μαζί με τρίχες. Ένας λεκές από καφέ, ψίχουλα ψωμιού παντού. Στο τραπέζι υπάρχουν ακόμα τα λερωμένα πιάτα από τη χθεσινή μακαρονάδα. Τρία μπουκάλια φτηνό κρασί. Άδεια. Ένα ξεροκόμματο, ένα άδειο πακέτο τσιγάρα, μια λερωμένη πετσέτα, δυο τασάκια γεμάτα αποτσιγάρα. Ο νεροχύτης είναι γεμάτος

άπλυτα σκευή, ενώ γύρω από τα μάτια της κουζίνας συσσωρεύεται λίγδα μηνών.

Όταν χτυπάει το πρώτο ξυπνητήρι. Συνολικά θα χτυπήσουν τρία. Οι ένοικοι σηκώνονται σιγά σιγά. Παπλώματα και κουβέρτες που ανασηκώνονται. Δεν ακούγονται ομιλίες. Μόνο μουρμουρητά.

«Είναι ώρα;»

«Ναι».

Το μπάνιο είναι μόνο ένα. Κανείς όμως δεν καθυστερεί. Δύο καφετιέρες μπαίνουν στα μάτια. Κρύο μέσα στο σπίτι. Οι αναπνοές φαίνονται. Νυσταγμένα κόκκινα μάτια. Καμιά κουβέντα. Όλοι αισθάνονται έτοιμοι. Ένας ακούει μόνο το χτύπο της καρδιάς του. Ένας άλλος σκέφτεται ότι το βράδυ με δυο ποτήρια κρασί όλα μοιάζουν πιο εύκολα. Και το πρωί πιο δύσκολα. Σχεδόν ακατόρθωτα.

Το σπίτι αυτό οι αστυνομικοί θα το χαρακτήριζαν γιάφκα. Κι οι ένοικοι το αποκαλούν κρησφύγετο. Κλέφτες κι αστυνόμοι. Ή σχεδόν.

Το κουδούνι από κάτω σπάει τη σιωπή, ταράζει τα νεύρα. Ακούγεται ένα συνθηματικό κι ανοίγουν. Είναι ένας σύντροφος. Είναι στην ώρα του, τον περιμένουν. Σε δευτερόλεπτα ένας άντρας μπαίνει στην κουζίνα κρατώντας έναν μεγάλο γκρίζο σάκο. Μέσα είναι τα όπλα που θα χρησιμοποιήσουν.

«Όλα εντάξει;»

«Εντάξει».

Χτυπάει το τηλέφωνο. Λίγα λόγια, σχεδόν συνθηματικά. Είναι οι δύο τοιλιαδόροι.

«Πάμε;» ρωτάνε.

«Πάμε», τους απαντάνε.

Κλείνουν και φεύγουν. Εύκολος ρόλος. Θα δουν αν όλα θα πάνε σύμφωνα με το σχέδιο. Αν θα φύγει ο στόχος. Όπως φεύγει κάθε πρωί. Όχι, είναι δύσκολο να στραβώσει η δουλειά στην αρχή.

Ξαναγυρνάμε στην κουζίνα. Τώρα όλοι κάθονται γύρω από το

τραπέξι και πίνουν καφέ. Είναι όλοι κάτω από είκοσι επτά χρόνων, μα τα πρόσωπά τους μοιάζουν κουρασμένα, γερασμένα. Μερικοί έχουν ακόμα μαλακές τρίχες αντί για γένια. Θα μπορούσαν να είναι ακόμα μαθητές. Είναι παιδιά που μεγάλωσαν απότομα. Ή τουλάχιστον θέλουν να πιστεύουν ότι μεγάλωσαν. Ότι έγιναν άντρες. Έχουν μακριά μαλλιά και φοράνε φτηνά ρούχα αγορασμένα από το *μερκάτο*. Κλειστοί λαιμοί, ζιβάγκο, πουκάμισα με έντονα χρώματα, φθαρμένα σακάκια, παπούτσια με στραβές σόλες έτοιμες να τρυπήσουν.

Τώρα δύο έχουν μια συζήτηση. Μιλάνε χαμηλόφωνα για άσχετα θέματα. Ένας άλλος θυμάται το γάλα που του ετοίμαζε η μητέρα του. Ένας άλλος σκέφτεται μια κοπέλα. Ξαφνικά εκείνος που έφερε τα όπλα μίλησε δυνατά.

«Έτοιμοι όλοι;»

Κοιτάζονται. Οι δύο που συζητούσαν σωπαίνουν απότομα. *Μίλα εσύ πρώτος. Όχι, εσύ. Να, ένας μίλησε.*

«Έτοιμοι».

Ο άντρας κοιτάζει τους υπόλοιπους.

«Έτοιμοι;» ξαναρωτάει.

Ένας ένας επαναλαμβάνουν «έτοιμοι». Δύο το λένε, αλλά δεν το πιστεύουν. Ο ένας προσπαθεί να καταπολεμήσει το ρίγος που τον δονεί ολόκληρο. Το ρολόι της κουζίνας χτυπάει κανονικά τα δευτερόλεπτα. Η ώρα είναι ακριβώς έξι και είκοσι τρία. Μ' ένα νεύμα του αρχηγού τους αδειάζουν τα φλιτζάνια και καθαρίζουν το τραπέξι.

Λίγο μετά ο αρχηγός ανοίγει το σάκο και τους μοιράζει τα όπλα. Οι μεταλλικοί ήχοι πλημμυρίζουν το δωμάτιο. Περίστροφα Μπερέτα κι ένα οπλοπολυβόλο Σκόρπιον. Ένα άλλο όπλο τσεχοσλοβάκικης κατασκευής. Γεμιστήρες, σφαίρες. Όλοι τα δοκιμάζουν. Όλοι προσπαθούν να δείχνουν έμπειροι, δεν επιτρέπουν στον εαυτό τους κανένα βλέμμα απορίας ή έκκλησης για βοήθεια.

Σηκώνονται και φοράνε τα μπουφάν ή τα σακάκια τους, κρύβοντας τα όπλα. Η ώρα είναι επτά παρά είκοσι.

Σε λιγότερο από μια ώρα ο αρχηγός τους θα είναι νεκρός.

II

06:53

Ο Τζανπιέρο Ντε Σάντις κλείνει πίσω του τη βαριά ξύλινη πόρτα και βγαίνει στον κήπο της βίλας του. Περπατάει λίγα μέτρα μέχρι το γκαράζ του. Φοράει δερμάτινα χειροποίητα παπούτσια, μάλλινο παντελόνι, ακριβό σακάκι, μπεζ καμπαρντίνα και μια γραβάτα από κασμίρι. Είναι πενήντα εννιά ετών, κοντός και χοντρούλης με στρογγυλά κάτασπρα δάχτυλα. Είναι ένας άνθρωπος που δεν υψώνει ποτέ τη φωνή του, ούτε θυμώνει εύκολα. Όσοι τον έχουν γνωρίσει απορούν πώς αυτός ο άνθρωπος είναι ο ιδρυτής και ιδιοκτήτης ενός μεγάλου εργοστασίου ελαστικών αυτοκινήτων που αριθμεί γύρω στους τετρακόσιους υπαλλήλους.

Ο βιομήχανος πατάει το κουμπί κι η ηλεκτρική πόρτα του γκαράζ σηκώνεται αργά, χωρίς ιδιαίτερο θόρυβο. Όταν τελειώνει τη διαδρομή της, εκείνος κοντοστέκεται για λίγο, για να θαυμάσει το αυτοκίνητο που είναι κλεισμένο μέσα. Είναι ολοκαίνουργιο, το έχει μόνο λίγες μέρες. Είναι μια κατακόκκινη Maserati Merak. Την αγόρασε ευκαιρία, σχεδόν μισοτιμής. Μεταξύ των πλούσιων φίλων του δεν είναι μυστικό ότι η εταιρία δεν πάει καλά. Στις αποθήκες της υπάρχουν πολλές δεκάδες απούλητες Merak όσο και Khamsin.

Μπαίνει με μικρή δυσκολία, αφού κάθετα σχεδόν στο έδαφος, βάζει μπροστά και προχωράει μερικά μέτρα αφήνοντας τον κινητήρα να δουλεύει. Κλείνει πίσω του την πόρτα του γκαράζ και

μένει εκεί, να χαζεύει τα δέντρα στον κήπο, μυρίζοντας το ολοκαίνουργιο δέρμα των καθισμάτων.

Δίπλα, στη βίλα, η γυναίκα του κοιμάται ακόμα, το ίδιο και τα δύο του παιδιά. Έχει δύο κόρες, είκοσι πέντε και είκοσι τριών χρονών, που μένουν μαζί τους. Δεν είναι παντρεμένες, δεν έχει ακόμα εγγόνια. Τώρα σκέφτεται πως θέλει πολύ έναν εγγονό, ένα αγόρι, αντί για τον γιο που δεν απέκτησε ποτέ. Χαμογελάει στη σκέψη ότι θα πηγαίνουν μαζί στο γήπεδο ή για ψάρεμα.

Κοιτάζει το ρολόι του, ένα χρυσό Vacheron Constantin. Τα πέντε λεπτά της προθέρμανσης του κινητήρα έχουν σχεδόν συμπληρωθεί. Ο βιομήχανος βάζει την πρώτη και ξεκινάει. Πατάει το κουμπί της αυτόματης πόρτας και βγαίνει στο δρόμο. Η καφετιά Alfetta χωρίς διακριτικά είναι εκεί. Κοιτάζει τους δύο αστυνομικούς και τους κάνει νόημα. Ο οδηγός τού σηκώνει το χέρι ότι όλα είναι εντάξει και μπορεί να προχωρήσει. Η υγρασία που έχει θολώσει τα τζάμια εμποδίζει τον Ντε Σάντις να διακρίνει ότι πίσω απ' το τιμόνι της Alfetta δεν είναι ο οδηγός που τον συνοδεύει κάθε πρωί. Δε θα το μάθει ποτέ. Πατάει το γκάζι στον άδειο δρόμο και με μια ματιά στον καθρέφτη ελέγχει αν τον ακολουθεί το όχημα με τους δύο αστυνομικούς. Είναι πίσω του κανονικά. Άλλη μια μέρα ξεκινάει. Μα δε θα είναι όπως οι άλλες.

III

07:14

Η πρωινή ομίχλη διαλύεται, καθώς η πόλη ξυπνάει σιγά σιγά. Οι δρόμοι γεμίζουν αργά από αυτοκίνητα, λεωφορεία και φορτηγά. Κόσμος που πηγαίνει στη δουλειά του. Η ζωή κυλάει στη ρουτίνα της. Μια σύντομη στάση στα μπαρ για έναν καφέ, ένας χαιρετισμός, ένα χαμόγελο, σκέψεις, έγνοιες.

Τρίτη 20 Μαρτίου 1979. Μια συνηθισμένη μέρα σαν όλες τις άλλες. Πριν από δύο μέρες το ντέρμπι Ίντερ-Μίλαν έληξε ισόπαλο 2-2 έπειτα από ένα αγωνιώδες ματς κι όλοι συζητάνε ακόμα γι' αυτό.

Σε μια άκρη της πόλης, ανάμεσα στα πολλά μικρά και φτηνά αυτοκίνητα, κινείται μια κόκκινη Maserati. Ο τριλιτρος κινητήρας της πίσω απ' την πλάτη του Ντε Σάντις βγάζει ένα ωραίο γουργουρητό. Ο βιομήχανος οδηγεί κανονικά, χωρίς να τρέχει, αλλά ούτε να πηγαίνει σιγά. Δεν είναι νευρικός, δεν ανησυχεί, θεωρεί υπερβολική την αστυνομία που του επέβαλε ένα συνοδευτικό αυτοκίνητο στο δρόμο για το εργοστάσιό του, έπειτα από απειλές και διαμαρτυρίες που είχε από διάφορες αριστερές ομάδες και συνδικάτα. Ο ίδιος πιστεύει ότι οι τρομοκράτες έχουν άλλους στόχους, πολύ πιο σημαντικούς από αυτόν.

Κάνει λάθος.

Λίγα μέτρα πίσω του η Alfetta κυλάει επιθετικά στο δρόμο με το στροφόμετρο να χορεύει ψηλά, αφού ο αστυνομικός Μάσιμο Πεκοράρο την οδηγεί νευρικά, πατώντας γκάζι και φρένο συνεχώς στην προσπάθειά του να μείνει όσο πιο κοντά γίνεται στην κόκκινη Maserati.

Διασχίζουν έναν μεγάλο περιφερειακό και στρίβουν σε μια έξοδο. Απομένει ακόμα ένα κομμάτι πόλης κι έπειτα θα κινηθούν σε μια πιο αραιοκατοικημένη περιοχή.

Ούτε ένα χιλιόμετρο παρακάτω δύο αυτοκίνητα περιμένουν με τις μηχανές αναμμένες. Και τα δύο έχουν από τρεις επιβαίνοντες. Όλοι οπλισμένοι. Όλοι έτοιμοι για όλα. Ή μήπως όχι; Οι πέντε καπνίζουν και πετάνε τις γόπες έξω απ' τα θολωμένα παράθυρα. Τα ραδιόφωνα ακούγονται σιγανά συντονισμένα στις ειδήσεις. Οι τοιλιαδόροι δεν ειδοποίησαν. Άρα όλα πάνε σύμφωνα με το σχέδιο. Η κόκκινη Maserati του βιομήχανου θα πρέπει να εμφανιστεί από στιγμή σε στιγμή.

«Έτοιμος;» ρωτάει πάλι εκείνος που έφερε τα όπλα.

«Έτοιμος», του απαντάει ο οδηγός του αυτοκινήτου. Βρίσκονται μέσα σε μια μαύρη Giulietta 1.6, το δεύτερο όχημα της επιχείρησης. Δίπλα του βρίσκεται το πρώτο όχημα, ένα γκριζό Fiat Mirafiori 131.

Έχουν κάνει πρόβες, έχουν μελετήσει και συζητήσει πολύ για το χτύπημα. Ξέρουν το στόχο τους, ξέρουν τη δουλειά τους. Ή μήπως όχι;

Αυτό θα είναι το πρώτο τους χτύπημα κι έτσι θα κάνουν γνωστό τον πυρήνα τους. Ένας πυρήνας που είναι αφιερωμένος και φέρει το όνομα ενός αγωνιστή που σκότωσαν οι καραμπινιέροι δύο χρόνια πριν στην Μπολόνια.

Το σημείο όπου στέκονται τους επιτρέπει να βλέπουν την προηγούμενη στροφή του δρόμου. Πρώτος διακρίνει το κόκκινο αυτοκίνητο του βιομήχανου ο συνοδηγός στο Mirafiori, ο Τζόρτζιο Φεράντε. Ο αρχηγός του πυρήνα.

«Να το! Ετοιμάσου!»

Ο οδηγός του Mirafiori λέγεται Σέρτζιο Λαρίνι. Είναι μόλις δεκαεννιά ετών, αλλά θεωρείται ήδη προικισμένος οδηγός, όσο και κλέφτης αυτοκινήτων. Χωρίς να διστάσει, βάζει την πρώτη και είναι έτοιμος να σανιδώσει το γκάζι. Ο Τζόρτζιο Φεράντε κρατάει την Μπερέτα στο δεξί του χέρι. Η ώρα έχει φτάσει. Ή σχεδόν.

Ο Τζανπiero Ντε Σάντις άργησε ν' αντιδράσει. Πίστευε ότι εκείνο το γκριζό Fiat θα σταματούσε και θα του έδινε την προτεραιότητα. Όμως δεν έγινε έτσι. Την τελευταία στιγμή μπήκε μπροστά του ο ηλίθιος! Ο βιομήχανος πάτησε με όλη του τη δύναμη το πεντάλ του φρένου. Τα τέσσερα δισκόφρενα της Maserati μπλόκαραν τους τροχούς, τα λάστιχα στρίγκλισαν, αλλά το όχημα κατάφερε να σταματήσει ένα μέτρο πριν πέσει πάνω στο Fiat. Ο Λαρίνι είχε κάνει τον τέλειο υπολογισμό τότε να πεταχτεί μπροστά από το αυτοκίνητο του βιομήχανου.

Λίγα μέτρα πιο πίσω ο Μάσιμο Πεκοράρο βλέπει ξαφνικά το πίσω μέρος της Maserati να ανασηκώνεται και τα κόκκινα φώτα των φρένων να ανάβουν έντονα. Βλαστημάει δυνατά και πατάει κι εκείνος αστραπιαία φρένο. Το αμάξι κυλάει στην υγρή, από την πρωινή υγρασία, άσφαλτο και χτυπάει τη Maserati. Τα φανάρια της Alfa Romeo σπάνε πάνω στον προφυλακτήρα της Maserati.

Είναι η ώρα του δεύτερου οχήματος των μελών του πυρήνα. Πριν συνειδητοποιήσει κανείς τι ακριβώς έχει γίνει, η μαύρη Giulietta σταματάει δίπλα στην Alfetta των αστυνομικών. Η πόρτα του συνοδηγού ανοίγει κι ο άντρας που έφερε τα όπλα στο διαμέρισμα βγαίνει με ένα πιστόλι στο χέρι.

Ακούστηκαν φωνές, βογκητά, επιφωνήματα έκπληξης, καθώς οι πυροβολισμοί έσκισαν τον παγωμένο αέρα. Σε λιγότερο από ένα λεπτό όλα είχαν τελειώσει. Οι μοναδικοί μάρτυρες, δύο εργάτες ενός κοντινού συνεργείου, είδαν από μακριά τη σκηνή, χωρίς να μπορούν να δώσουν μια αξιόπιστη μαρτυρία.

Για εκείνο που κανείς δεν μπορούσε να αμφιβάλει ήταν πως ο θάνατος έκανε μια στάση σ' εκείνη τη διασταύρωση στην περιφέρεια του Μιλάνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ντίνο Μπατάλια

Μόντε Σάντ' Άντζελο, Δευτέρα 10 Σεπτεμβρίου 2007

Είναι παγωμένος αυτός ο άνεμος που σκαρφαλώνει τα Απέννινα όρη. Στην κατάφυτη πλαγιά ενός ψηλού βουνού είναι χτισμένο ένα ξύλινο σπίτι. Είναι χαμένο μες στα δέντρα κι απέχει μερικά χιλιόμετρα από το κοντινότερο χωριό, το Μόντε Σάντ' Άντζελο. Φτάνεις εκεί ακολουθώντας έναν στενό χωματόδρομο που το χειμώνα είναι γεμάτος λάσπες.

Είναι οι πρώτες μέρες του Σεπτεμβρίου, αλλά κάνει κρύο κι απ' την καμινάδα ανεβαίνει ένας λεπτός καπνός που μαρτυράει ότι το τζάκι καίει. Το σπίτι έχει χτιστεί σαν ορεινό καταφύγιο από έναν κοσμηματοπώλη του Αρέτσο που αγαπούσε το βουνό κι ήθελε να περνάει εκεί τα καλοκαίρια του.

Εδώ και δεκαπέντε χρόνια είναι το ηουχαστήριο του συγγραφέα αστυνομικών μυθιστορημάτων Ντίνο Μπατάλια, αρκετά γνωστού στην Ιταλία.

Ο συγγραφέας ζει μόνος του στη Φλωρεντία κι έρχεται εδώ όταν θέλει να δουλέψει σε απόλυτη ησυχία. Είναι αλήθεια, εδώ πάνω δεν ακούγεται τίποτα, παρά μόνο ο άνεμος που σείει τα έλατα κι η βροχή που πέφτει αρκετά συχνά. Ελάχιστοι ξέρουν αυτό το μέρος, ευτυχώς, γιατί αυτή την εποχή υπάρχουν αρκετοί που τον ψάχνουν επίμονα.

Η νύχτα έχει πέσει κι ένα φως ξεχωρίζει από το παράθυρο του ισογείου. Μέσα ο Ντίνο Μπατάλια κάθεται στο γραφείο του. Είναι

μεγάλο και γερό, φτιαγμένο από ανοιχτόχρωμο ξύλο, κι είναι φορτωμένο χαρτιά και βιβλία από τα οποία περισσεύουν σελιδοδείκτες. Από τα ηχεία ενός στερεοφωνικού ακούγεται πολύ σιγανά η χαρακτηριστική βραχνή φωνή του Πάολο Κόντε στο *Una faccia in prestito*. Δίπλα του υπάρχει ένα μπουκάλι βότκα Grey Goose κι ένα χαμηλό ποτήρι. Με χέρι που τρέμει ελαφρά ο συγγραφέας γεμίζει το ποτήρι, πίνει μια γερή γουλιά και αφήνει το αλκοόλ να κυλήσει στο λαιμό του και να τον κάψει ηδονικά. Μετά ξασυμβουλευείται τα χαρτιά και τις σημειώσεις του. Είναι σαν να κοιτάζει το γραπτό κάποιου άλλου. Ο Ντίνο παλεύει εδώ και χρόνια ένα μυθιστόρημα το οποίο φοβάται ότι δε θα τελειώσει ποτέ. Όταν διαβάζει το γραπτό του, είναι στιγμές που του φαίνεται ξένο, εχθρικό, ένας χάρτινος εχθρός που τον διαβάλλει, τον σαμποτάρει, δεν τον αφήνει να σκεφτεί, σχεδόν δεν τον αφήνει να ζήσει.

Να είναι έτσι άραγε το writer's block; Δεν ξέρει. Εκείνο που ξέρει είναι πως αισθάνεται άδειος. Δεν έχει πια έμπνευση. Η μαγική διεργασία που συνέβαινε μέσα του και του επέτρεπε να γράφει τις ιστορίες του δε συνέβαινε πια. Ταυτόχρονα όμως ο χρόνος έφευγε. Ένα σωρό παιδαρέλια έβγαζαν αστυνομικά μυθιστορήματα. Και πουλούσαν. Και άξιζαν. Εκείνος είχε γεράσει. Του το 'λεγαν οι μεγαλύτεροι συνάδελφοί του. Το 'χε διαβάσει κίολας.

Θα 'ρθει η μέρα που δε θα μπορείς να γράψεις.

Πολύ φοβόταν πως αυτή η μέρα είχε φτάσει. Κι ο κόσμος τον ξεχνούσε, ω, πόσο γρήγορα τον ξεχνούσε... Τα πρώτα του βιβλία ήταν εξαντλημένα και κανείς δεν ήθελε να τα ανατυπώσει. Έκαναν τον κύκλο τους, του έλεγαν. Όλα αυτά τον τρόμαζαν ακόμα περισσότερο. Μαζί με τα γηρατειά, που τα έβλεπε πολύ κοντά τώρα και όχι σαν μακρινό όνειρο.

Κι έπειτα, υπήρχε και το μεγάλο οικονομικό αδιέξοδο. Χρέη, δάνεια, λογαριασμοί. Ένα κουβάρι οφειλών που είχε εξελιχτεί σε μυθικό τέρας και φανταζόταν ότι θα τον κατασπαράξει. Χρωστούσε

σε τράπεζες, αλλά το χειρότερο ήταν ότι χρωστούσε και σε δανειστές οι οποίοι τον απειλούσαν ότι θα έπαιρναν τα λεφτά τους με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο.

Ο Ντίνο Μπατάλια ξεφύσηξε νιώθοντας βαρύ το στήθος του και το βλέμμα του απορροφήθηκε από τα ξύλα που τριζοβολούσαν στο τζάκι και τις φλόγες που έγλειφαν τα μαυρισμένα τοιχώματα.

Κάτι ενόχλησε την περιφερειακή του όραση και γύρισε το κεφάλι. Ένα κόκκινο κουμπί αναβόσβηνε στο σταθερό τηλέφωνό του κι η οθόνη έδειχνε ένα άγνωστο νούμερο. Κάποιος τον καλούσε, αλλά τίποτα δεν ακουγόταν, αφού το είχε στο θόρυβο. Δεν έκανε καμία κίνηση να το σηκώσει και έσκυψε πάνω απ' τα χαρτιά του.

Μπροστά του υπήρχε ένα τυπωμένο χειρόγραφο. Νωρίς το απόγευμα είχε τελειώσει την ανάγνωσή του. Κι αυτή ήταν η πέμπτη φορά που το 'χε διαβάσει. Προσπάθησε να συγκεντρωθεί, μα δεν τα κατάφερε. Έριξε την πλάτη του πίσω στην καρέκλα, άναψε ξανά την πίπα του που είχε σβήσει και άφησε το βλέμμα του να πλανηθεί στο χώρο στον οποίο είχε απομονωθεί εντελώς τον τελευταίο μήνα.

Ένας άνετος καναπές όπου ξαπλώνει για τα δεκάλεπτα ύπνου που τον ξεκουράζουν, δύο πολυθρόνες, το πέτρινο τζάκι, η μοναδική του παρέα, και πίσω του μια μεγάλη βιβλιοθήκη.

Εκεί, σε περίοπτη θέση, υπήρχαν όλες οι εκδόσεις των μυθιστορημάτων του, δώδεκα τον αριθμό, όλα αστυνομικά, ανάμεσά τους κι η μεγάλη του επιτυχία, το πέμπτο του βιβλίο που έγινε μπεστ σέλερ και του απέφερε εκτός από φήμη και πολλά χρήματα. Όμως η συνέχεια δεν εξελίχτηκε το ίδιο καλά. Δεν μπόρεσε ποτέ να επαναλάβει μια τέτοια επιτυχία. Ένας από τους λόγους – όπως πιστεύει ο ίδιος – που δε γνώρισε τις μεγάλες πωλήσεις που χαίρονται μερικοί συνάδελφοί του είναι το ότι δεν υπάρχει κάποιος κεντρικός ήρωας στα βιβλία του.

Το τελευταίο του βιβλίο όμως όχι μόνο δεν έγινε μπεστ σέλερ,

αλλά εμπορικά ήταν μια αποτυχία. Μετά βίας ξεπέρασε τις τέσσερις χιλιάδες αντίτυπα κι ο εκδότης του μόνο ευχαριστημένος δεν έμεινε, αφού είχε τυπώσει παραπάνω από τα διπλάσια. Ο Ντίνο ξανάφερε στο νου τη συνομιλία που είχαν πριν από κάνα δυο μήνες, όταν του είχε τηλεφωνήσει για να του ζητήσει μια προκαταβολή. Ο εκδότης του όμως του το ξέκοψε με τη μία.

«Ντίνο μου αγαπημένε, το ξέρεις πως έχω πάνω από πέντε χιλιάδες αντίτυπα του τελευταίου σου βιβλίου να ξεκουράζονται στις αποθήκες μου;»

Κι όταν εκείνος έμεινε αμίλητος, καθώς σκεφτόταν τα όλο και πιο αξιοθρήνητα οικονομικά του, ο εκδότης συνέχισε με πιο γλυκιά φωνή.

«Καλέ μου Ντίνο, νομίζω ότι πρέπει να μου δώσεις ένα βιβλίο που θα κάνει το μπαμ. Ξέρω ότι γράφεις κάτι εδώ και πολύ καιρό. Τελείωσε το λοιπόν! Κι όλα θα φτιάξουν. Τώρα, δυστυχώς, δεν μπορώ να σου δώσω άλλη προκαταβολή».

Η οθόνη του τηλεφώνου που αναβόσβησε ξανά δίπλα του διέκοψε τις σκέψεις του. Ο Ντίνο είδε το νούμερο και δεν έκανε καμία κίνηση να το σηκώσει. Τον ενοχλούσαν διάφοροι συνέχεια. Ήταν λογικό. Ήθελαν τα λεφτά τους. Ο Ντίνο χρωστούσε, χρωστούσε σε πολλούς.

Γέμισε ξανά το ποτήρι του με βότκα κι ήπιε μια μεγάλη γουλιά. Έμεινε για λίγο ακίνητος με τις σκέψεις να τον κατακλύζουν κι έπειτα πληκτρολόγησε στον υπολογιστή του κι άνοιξε το έγγραφο που ήθελε. Περιμένε λίγα βασανιστικά δευτερόλεπτα, πήρε μια βαθιά ανάσα και πάτησε ένα πλήκτρο. Τα φύλλα άρχισαν να βγαίνουν από τον εκτυπωτή. Ταυτόχρονα σήκωσε το τηλέφωνο για να καλέσει τον εκδότη του. Το βιβλίο ήταν έτοιμο. Κι ήταν καλό. Πολύ καλό.

«Θα είναι η σωτηρία ή ο τάφος μου», ψιθύρισε.

Κι είχε δίκιο.

IV

Εφημερίδα *Κοριέρε Ντελά Σέρα*, Τετάρτη 21 Μαρτίου 1979
(Απόκομμα από το αρχείο του Γκαμπριέλε Αμπιάτι)

ΜΑΚΕΛΕΙΟ ΣΤΑ ΠΕΡΙΧΩΡΑ ΤΟΥ ΜΙΛΑΝΟΥ

**Νεκρός ο βιομήχανος Ντε Σάντις
και δύο αστυνομικοί της συνοδείας του
Νεκρός κι ένας τρομοκράτης**

Ήταν λίγο μετά τις επτά χθες το πρωί, όταν λίγα χιλιόμετρα έξω απ' το Μιλάνο μια ομάδα τρομοκρατών δολοφόνησε τον Μιλανέζο βιομήχανο Τζανπιέρο Ντε Σάντις, 59 ετών. Η ομάδα (πιθανόν κάποιος πυρήνας των Ερυθρών Ταξιαρχιών) ήταν μοιρασμένη σε δύο αυτοκίνητα και αιφνιδίασε τον βιομήχανο που οδηγούσε μια Maserati Merak και τη συνοδεία του που ακολουθούσε σε μια Alfetta. Δεν είναι ακόμα ξεκάθαρη η δυναμική των γεγονότων, αλλά, σύμφωνα με την αστυνομία του

Μιλάνου, το πρώτο αυτοκίνητο των τρομοκρατών έκλεισε το δρόμο στη Maserati του Ντε Σάντις και ελάχιστα δευτερόλεπτα αργότερα ένα δεύτερο όχημα πλεύρισε τη Maserati και την Alfetta των αστυνομικών.

Οι τρομοκράτες που κατέβηκαν από τα δύο οχήματα πυροβόλησαν, σκοτώνοντας ακαριαία τον βιομήχανο και τους δύο αστυνομικούς που τον συνόδευαν, τον Μάσιμο Πεκοράρο, 29 ετών, οδηγό της Alfetta, που καταγόταν από το Μπέργκαμο, και τον Αντόνιο Πέσι, 22 χρο-

νών, από το Μιλάνο. Ο Πεκοράρο, πριν πέσει νεκρός, πρόλαβε και ανταπέδωσε τα πυρά σκοτώνοντας έναν τρομοκράτη, ο οποίος αναγνωρίστηκε αργά χθες το βράδυ. Πρόκειται για τον Τζόρτζιο Φεράντε, 27 χρονών, από την Μπολόνια.

Οι υπόλοιποι τρομοκράτες διέφυγαν με τα δύο οχήματά τους χωρίς να αφήσουν άλλα ίχνη. Το όνομα του βιομήχανου Ντε Σάντις είχε ακουστεί πριν από λίγους μήνες, όταν στο εργοστάσιό του είχαν βρει το θάνατο δύο εργάτες σε ατύχημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Νικόλα Μιλάνο

Ρώμη, Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου 2007

16:46

Κάποιοι λένε ότι μόλις αντίκρισαν τη Ρώμη την ερωτεύτηκαν. Μπορώ να τους καταλάβω. Είναι στιγμές που η ομορφιά αυτής της πόλης σου φέρνει ένα ηδονικό σφίξιμο συγκίνησης στο στήθος. Κι όσο μεγαλώνεις και τα ανέμελα χρόνια της νεότητας ξεθωριάζουν, τόσο πιο πολύ αισθάνεσαι τις γλυκιές χαρακίες που αφήνουν μέσα σου οι μαγικές εικόνες της αιώνιας πόλης.

Στέκομαι μπροστά από την μπαλκονόπορτα και χαζεύω τον πορτοκαλί ήλιο που τείνει να βασιλέψει. Το ύστατο μελαγχολικό φως του γυαλίζει πάνω στις αμέτρητες κοκκινωπές στέγες, στις άσπρες εκκλησίες που ξεχωρίζουν και στους καταπράσινους λόφους που ορίζουν την πόλη.

Είμαι μόνο ένας μπάσταρδος.

Αυτή η φωνή μέσα μου δε σταματάει να μου το υπενθυμίζει. Έχω συμφιλιωθεί πια με τον εαυτό μου ότι θα το ακούω για πάντα. Άλλωστε δεν είναι ψέματα.

Με λένε Νικόλα Μιλάνο, είμαι μισός Έλληνας, μισός Ιταλός και ζω στη Ρώμη από τότε που γεννήθηκα. Η ζωή μου ποτέ δεν ήταν εύκολη ούτε συνηθισμένη. Τα τελευταία χρόνια μένω σ' ένα ρετιρέ μιας πολυκατοικίας τόσο παλιάς, που δεν έχει ασανέρ, στη βία ντελέ Μποτέγκε Οσκούρε, το οποίο κληρονόμησα από τον Έλληνα πατέρα μου. Μαζί μου άφησε δύο κλασικά αυτοκίνη-

τα, αμέτρητα συλλεκτικά αντικείμενα κάθε είδους, αλλά κυρίως τη μεγάλης αξίας συλλογή βιβλίων του, την οποία πουλάω σιγά σιγά και ζω με άνεση. Ο πατέρας μου είχε σεβαστή περιουσία και στην Ελλάδα, αλλά εκείνη την άφησε σ' έναν ανιψιό του που ζούσε στις ΗΠΑ, παιδί ενός ετεροθαλούς αδερφού του. Έτσι έμαθα ότι είχα κι έναν ξάδερφο τον οποίο δεν έχω συναντήσει ποτέ μου.

Από ένα καπρίτσιο του πατέρα μου απέκτησα επίσης το επώνυμό μου. Αν ήθελα να τον κληρονομήσω, έπρεπε να πάρω το επώνυμό του, Μιλάνος, ή έστω ιταλοποιημένο, Μιλάνο. Ήταν ο μοναδικός του όρος προκειμένου να αποκτήσω τα πάντα. Ενέδωσα, διάλεξα το Μιλάνο κι από άνεργος μπάσταρδος έγινα ένας αξιοσεβαστος έμπορος παλαιών βιβλίων.

Περιφέρομαι με αργά βήματα στο μεγάλο διαμέρισμά μου. Σαν σήμερα εκείνη που είχα αγαπήσει είχε τα γενέθλιά της. Αποφεύγω πάντα να πατήσω σ' ένα συγκεκριμένο μέρος στο παρκέ του σαλονιού. Μερικές πληγές δεν κλείνουν ποτέ. Το ίδιο και μερικές εφιαλτικές εικόνες από το παρελθόν. Αυτό που τελικά μας ορίζει όλους. Στη ζωή μου έζησα δύο δράματα, δύο εφιάλτες που με σημάδεψαν.

Ο γνώριμος ήχος του καφέ που κοχλάζει στην καφετιέρα Bialetti – ή *μακινέτα* ή *Mocca* –, αυτή που κάθε ιταλικό σπίτι διαθέτει, με αποσπά απ' τις σκοτεινές μου σκέψεις. Φτάνω στην κουζίνα και σβήνω το μάτι. Η κουζίνα μου είναι ένα σπανιότατο όσο και πανάκριβο κομμάτι, καθώς έχει φτιαχτεί από την Alfa Romeo, την ίδια εταιρία των γοητευτικών αυτοκινήτων, τη δεκαετία του '30.

Με τον καφέ στο χέρι κάθομαι σε μια δερμάτινη πολυθρόνα στο σαλόνι και χαζεύω τις βαριές ξύλινες βιβλιοθήκες που φτάνουν μέχρι το ταβάνι, όπως και τις καθραρισμένες ξυλογραφίες των πρωτοπόρων της τυπογραφίας. Όπου κι αν κοιτάξω τριγύρω μου, αντικρίζω τα δεκάδες συλλεκτικά αντικείμενα, ό,τι μάζεψε ο πατέρας μου μια ολόκληρη ζωή.

Σιγά σιγά έμαθα γι' αυτά, μερικά τα αγάπησα κιόλας, τα περισσότερα όμως τα πουλάω δίχως τύψεις ή δεύτερη σκέψη. Όχι, ποτέ δεν ήμουν συλλέκτης, ποτέ δεν πέρασε μέσα μου το σαράκι του συλλέκτη, αυτό που στοίχειωνε τον πατέρα μου, αλλά και τον παππού μου, εκείνον που ξεκίνησε τη συλλογή των σπάνιων βιβλίων.

Προσπαθώ να σκεφτώ κάτι άλλο, κι όταν έχω αδειάσει πια το φλιτζάνι, ο νους μου πηγαίνει στον Γκαμπριέλε Αμπιάτι ή Γκάμπι, όπως τον λέω χαϊδευτικά. Ο Γκάμπι είναι ο καλύτερός μου φίλος ή μάλλον ο μοναδικός μου φίλος. Μένει κι αυτός σ' ένα ανάλογο ρετιρέ δυο *παλάτσι* πιο δίπλα. Ανάμεσά μας παρεμβάλλεται ένα λίγο χαμηλότερο κτίριο με σκεπή από κεραμίδια. Έτσι ο Γκάμπι καμιά φορά, για να κάνει πιο γρήγορα, έρχεται στο σπίτι μου χρησιμοποιώντας το δρόμο των κεραμιδιών. Δεν είναι λίγες οι φορές που μ' έχει κατατρομάξει όταν τον βλέπω ξαφνικά να στέκεται στο μπαλκόνι μου, μπροστά από την μπαλκονόπορτα.

Ο Γκάμπι είναι ερασιτέχνης ιδιωτικός ντετέκτιβ. Δεν έχει επίσημη άδεια κι αναλαμβάνει μικρές υποθέσεις, όπως συζυγικές απιστίες ή απατεώνες που κρύβονται από εκείνους που εξαπάτησαν. Ο φίλος μου έχει περίπου την ίδια ηλικία μ' εμένα – κι οι δύο γεννηθήκαμε στα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '60 – και ξέρει τη μισή Ρώμη, από τους τύπους του υποκόσμου και τους μπάτσους μέχρι την υψηλή αριστοκρατία. Το ίδιο καλά γνωρίζει και κάθε κρυφή και φανερή γωνιά της πόλης, αφού την έχει γυρίσει ολόκληρη με τη βέσπα του, μ' ένα άσπρο χιλιοτρακαρισμένο Renault 4 και, φυσικά, με τα πόδια.

Ο Γκάμπι έφυγε στα δεκαεφτά του απ' τη Ρώμη και πέρασε πολλά χρόνια στο βορρά, στο Μιλάνο και ποιος ξέρει και πού αλλού. Ο φίλος μου έχει ένα ένοχο παρελθόν, όπως μου έχει εκμυστηρευτεί, το οποίο φοβάται, και απεχθάνεται να μιλάει γι' αυτό. Δεν επιμένω και δεν τον ρωτάω. Άλλωστε κι εγώ δεν είχα εύκολα παιδικά χρόνια, ούτε ήμουν ήσυχο παιδί.

Τον τελευταίο καιρό, παράλληλα με το εμπόριο σπάνιων βιβλίων, είμαι ο βοηθός του. Ξεκίνησε για πλάκα, αλλά η δουλειά του ιδιωτικού ντετέκτιβ άσκησε πάνω μου μια ανεξήγητη γοητεία. Δε μου πέρασε ποτέ απ' το μυαλό ότι κινδύνευα παίρνοντας μέρος στις έρευνες που μ' έστελνε ο Γκάμπι. Πράγματι, η μοναδική φορά που έμπλεξα ήταν πριν από δύο χρόνια κι αυτό λόγω των σπάνιων βιβλίων κι όχι λόγω των παρακολουθήσεων που μου ανέθετε ο φίλος μου. Ήταν μια περιπέτεια που μου στοίχισε πολύ και προσπαθώ να μην τη θυμάμαι.

Αφού έριξα μια τελευταία ματιά στο έρημο σπίτι μου, άνοιξα πολύ επιφυλακτικά την εξώπορτα. Βγήκα μόνο όταν σιγουρεύτηκα ότι δε βρισκόταν κανείς στο κεφαλόσκαλο. Κατέβηκα τις σκάλες και βρέθηκα στη βία ντελέ Μποτέγκε Οσκούρε. Με τύλιξε μια ευχάριστη δροσούλα. Το καλοκαίρι κι η ζέστη έφευγαν σιγά σιγά. Περιπάτησα λίγα μέτρα και χτύπησα το κουδούνι του Γκαμπριέλε.